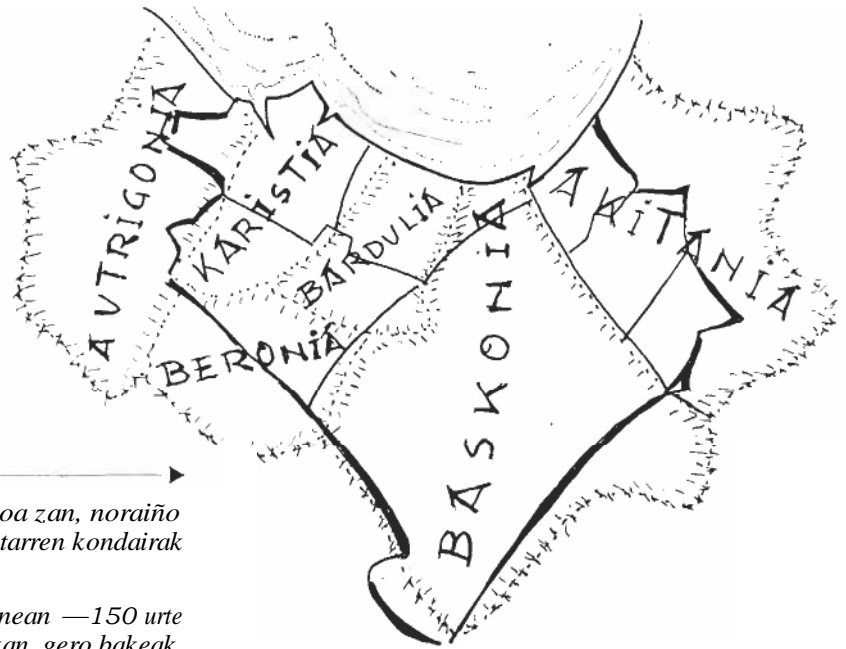

ORAIN

BI

MILLA URTE

- ERROMATARREN KONDAIRA-IDAZLEAK ITURRI.
- ERROMATARRAK ARMADUN INDARTSUAK, EUSKALDUNAK ZENTZUNDUN.
- EUSKEREA, LATIÑAREN AURREZ-AURRE BURRUKAN, BIZIRIK.
- LATIÑETIK ARTUTAKO BERBAK GEURETU.
- SEI LEIÑU EZBARDIÑAK; BAIÑA DANAK EUSKALDUNAK.
- BEROIAK NAIKOA ZELTATU, AUTRIGOIAK NAIKOA ERDELDUNDU.
- LEIÑUEN EUSKERA EZBARDIÑETIK, GAURKO EUSKALKIAK SORTU ZIRAN.

EUSKALERRIA ERROMATARREN ALDIAN

Orain 2,000 urte Euskalerrria zelakoa zan, noraiño zabaltzen zan, errez jakin geinke erromatarren kondairak edo Iisloriak begiratu ezkeru.

Erromatarrak Euskalerrria sartu ziran —150 urte jesukrisloren aurretik—, leenengo burrukan, gero bakeak egin eta azkenean lagunak lez artu genduzan.

• *

Erromatarrak armelan indartsuak, eta kultura aundiko gizonak ziran; gu, barriz, a. rduan, menditarrak.

Euskaldunak Erromako inperio andiaren aurrean, zenluzenez jokatu eban; Erromak oen lagun egin ziran, baiña euskalduntasuna galdu barik.

* * *

Erromatarren inperiopean bizi izan ziran izkuntza guztiak il egin ziran, euskerak bakarrik: bizirik izaun eban.

Esjiaiaian, Frantzian, Beljikan, Errumaniak egiten ziran izkuntza guztiak il ziran latiñaren armapean, euskerak bakar-bakarrik, ainbeste illen artean, bizitza gorde eban.

* * *

Latiñetik artu genduzan barba asko, baina euskera-tuta, euskal-mami eginda.

Euskerazko berba asko latiñetik artuta daukaguz: Erregea, legea, errotea, eleizea, aingerua... banoa orain gureak dira, euskeratu doguzaleko.

Aurrean daukagun mapari begiratu bat egin ezkeru, argi ikusiko dogu, orain 2.000 urte-jesukristoren aldiand-Euskalerrria gaur baiña askoz zabalagoa ta nasaiagoa zala.

* * *

Sei leinu edo tribu ziran orduko Euskalerrria osotzen ebanak: Ak ilania, Baskonia, Bardulia., Karistia, Beronia eta Aulrigoia.

Seiretatik, Baskonia zan leinuu k indartsuena ela nagusiena.

Gitxi gorabera, esan geinke Baskonia gaurko Napa-rraoko lurretara zabaltzen zala, baiña Bidasoa aldetik urtenbide bat eukan Kantauri Itsasora.

Gaurko G'ijuzkoa orduko Bardulia dala esan geinke.

Bizkaiaik, barriz, orduan Karislia eukan izena, baina Arabako lur zati andi bat be Karislia zan.

*

Errioxa aldean Beroniaizeneko leiñua bizi zan, baiña emengo euskaldunak zeltakin naikoa naastalula egozan.

Aulrigoiaik, Burgos eta Santanderreko lur zati andi batzuk, bere barruan artzen zituan.

Ipar-aldeko lur zelaietan, gaurko Landesetan, Aki-laniako euskaldunak bizi, diran.

* * *

Sei, leiñu oneek euskaldunak ziran, baiña bakoitxak; bere a urteko euskera egiten eban.

Emendik datoz gaur guk ezagutzera ditugun euskera-ren izkelgi edo zatiak.

GOIKOETXEA'tar Iñaki